РЕЗУЛЬТАТИ АНКЕТУВАННЯ

викладачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти

освітньо-наукова програма «053 Психологія»

з метою аналізу та удосконалення якості надання освітніх послуг

Дата опитування: лютий 2026

Посилання на Гугл-форму:
https://forms.gle/hNrF9G7RkZDeVVhu9

Запитання

На початковому етапі анкетування було проведено верифікацію цільової аудиторії, аби переконатися, що до оцінювання залучені відповідні особи. Респондентам було запропоновано вказати рівень освітньої програми, реалізацію якої вони забезпечують. Згідно з візуалізованими результатами (рис 1), абсолютно всі опитані викладачі (100%) зазначили, що вони працюють на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти.

Рис. 1. Характеристика вибірки викладачів за рівнем освітньої програми

Важливим показником компетентності викладацької групи є стаж роботи (рис 2). Аналіз відповідей щодо загального досвіду викладацької діяльності

демонструє абсолютну однорідність вибірки: 100% опитаних викладачів мають стаж науково-педагогічної роботи понад 20 років.

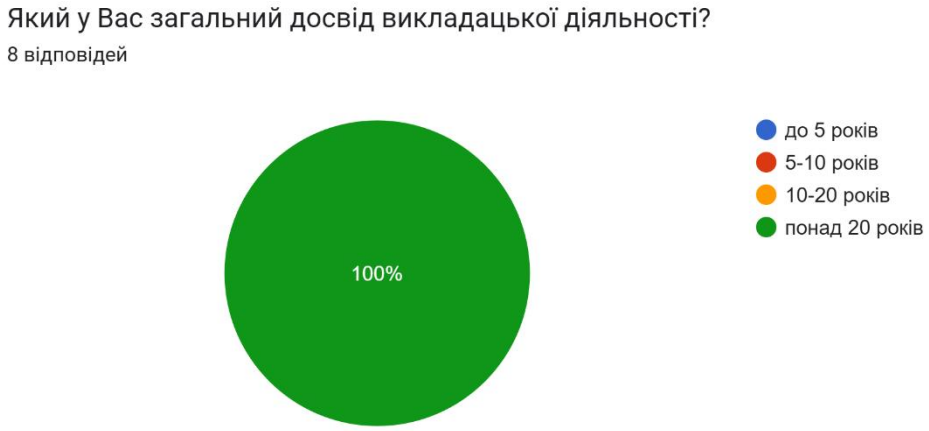

Рис. 2. Структура респондентів за загальним досвідом викладацької діяльності

Наступним важливим аспектом оцінювання стало з'ясування того, наскільки гнучкими є підходи викладачів до організації освітнього процесу, зокрема щодо врахування індивідуальних особливостей здобувачів ступеня доктора філософії при виборі методів та форм навчання (див рис. 3).

За результатами анкетування виявлено абсолютно позитивну тенденцію, науково-педагогічних працівники оцінили свій рівень індивідуалізації навчання високими балами (4 та 5). Переважна більшість експертів — 75% зазначили, що постійно враховують індивідуальні особливості аспірантів (оцінка «5»). Решта 25% також вказали на високий рівень застосування індивідуального підходу (оцінка «4»). Оцінки «1», «2» та «3» не обрав жоден з респондентів.

Рис. 3. Оцінка викладачами частоти врахування індивідуальних особливостей здобувачів при виборі методів та форм навчання

Для забезпечення всебічного аналізу якості освітнього процесу, респондентам було запропоновано обрати методи, які вони найчастіше застосовують для оцінювання знань здобувачів вищої освіти. Отримані відповіді демонструють використання широкого та диверсифікованого спектра інструментів контролю. Якісний аналіз відповідей свідчить про застосування викладачами комплексного підходу до оцінювання, що поєднує класичні академічні формати (усні та письмові опитування) для перевірки здатності здобувачів до наукової аргументації зі стандартизованим тестуванням для об'єктивного контролю теоретичної бази. Водночас активно використовуються практико-орієнтовані інструменти (практичні роботи, есе, кейс-стаді), спрямовані на оцінку аналітичних навичок, критичного мислення та вміння застосовувати психологічні концепції. Важливим індикатором якості освітнього процесу є також впровадження інтерактивних і розвивальних підходів (дискусії, формувальне оцінювання, самооцінювання), які забезпечують безперервний зворотний зв'язок та стимулюють професійну рефлексію майбутніх докторів філософії.

Критерієм якості надання освітніх послуг на третьому (освітньо-науковому) рівні є відхід від суто трансляційної моделі викладання на користь активного залучення здобувачів. Аналіз відповідей щодо переваг у виборі інтерактивних методів навчання демонструє широку варіативність педагогічних інструментів (рис 4).

Абсолютним лідером серед інтерактивних форматів є дискусія, яку застосовують 100% опитаних викладачів. Значну частку в освітньому процесі займає кейс-метод (аналіз конкретних ситуацій), якому віддають перевагу 75% респондентів. Половина викладачів (50%, по 4 особи) активно впроваджують роботу в малих групах та техніки мозкового штурму. Більше третини опитаних (37,5%) залучають здобувачів до методу проєктів. Меншою мірою (по 12,5%) викладачі використовують тренінги та рефлексивно-проєктувальні практики, що залишає простір для можливого розширення цих форматів у майбутньому.

Рис. 4. Розподіл відповідей респондентів щодо використання інтерактивних методів навчання при викладанні дисциплін

В умовах цифровізації освіти важливим аспектом є інтеграція та ефективність використання платформ дистанційного навчання (рис 5). Респондентам було запропоновано оцінити ефективність навчання за допомогою системи Moodle та інших дистанційних технологій.

Переважна більшість викладачів високо оцінюють ефективність дистанційних технологій: з них 62,5% поставили максимальну оцінку «5», а 25% — оцінку «4». Лише 12,5% оцінили ефективність системи стримано, обравши бал «3». Жоден з респондентів не вказав на неефективність платформи (оцінки «1» та «2» відсутні).

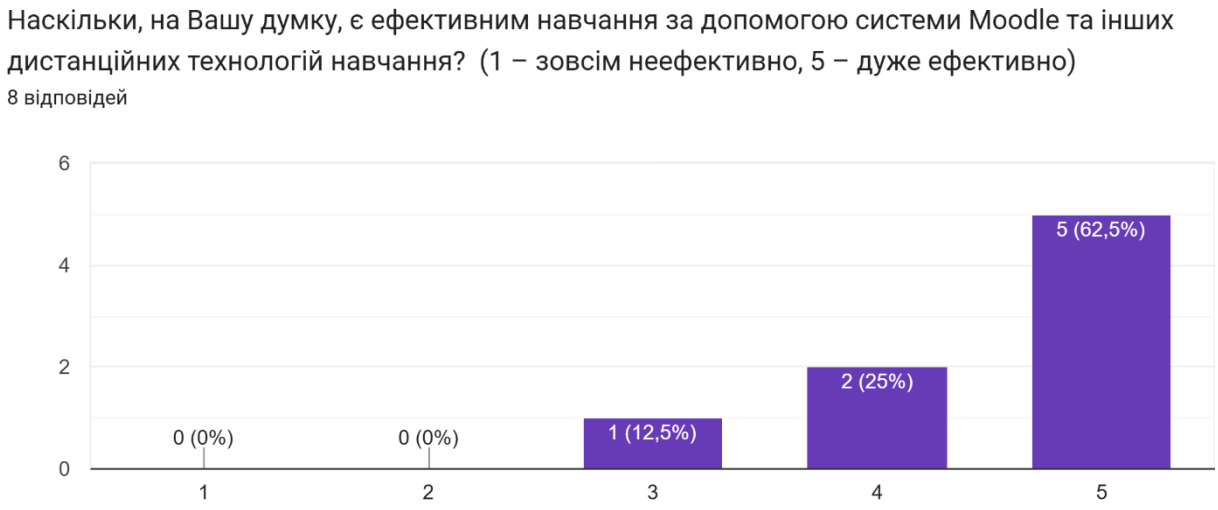

Рис. 5. Розподіл оцінок викладачів щодо ефективності навчання за допомогою системи Moodle та інших дистанційних технологій

Щодо вибору платформ для проведення синхронних онлайн-занять, результати опитування демонструють чітку консолідацію викладацького складу навколо одного інструменту (рис 6). Абсолютна більшість науково-педагогічних працівників — 87,5% надають перевагу використанню Google Meet. Альтернативну платформу Zoom застосовує лише 12,5%. Така одностайність свідчить про високий рівень уніфікації цифрового інструментарію в межах освітньо-наукової програми, що значно спрощує організацію навчального процесу та робить його більш зручним і передбачуваним для здобувачів.

Рис. 6. Розподіл відповідей респондентів щодо платформ, які переважно використовуються для проведення аудиторних онлайн-занять.

Ще одним важливим індикатором ефективності студентоцентрованого підходу є залученість аспірантів до партнерської співпраці з викладачами під час визначення форм, методів навчання та загальної організації освітнього процесу (рис 7). Переважна більшість викладачів — 62,5% зазначили, що постійно співпрацюють зі здобувачами під час проєктування освітнього процесу (максимальний бал «5»). Чверть експертів — 25% оцінили рівень такої співпраці на високий бал «4». Лише 12,5% вказали середній рівень залучення (бал «3»). Жоден викладач не ігнорує думку здобувачів, про що свідчить повна відсутність низьких оцінок («1» та «2»).

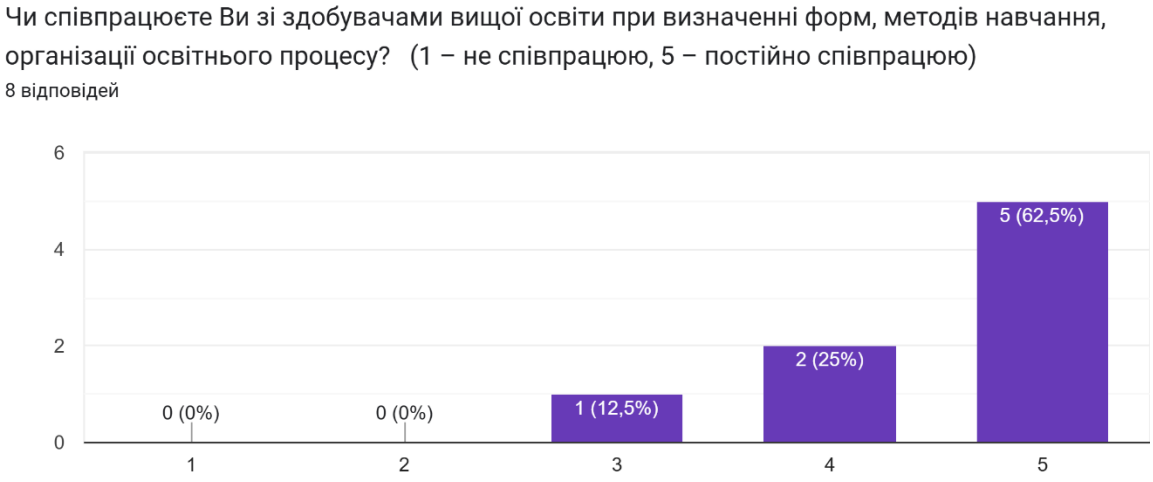

Рис. 7. Оцінка викладачами рівня співпраці зі здобувачами при визначенні форм, методів навчання та організації освітнього процесу.

Окремим фокусом дослідження стала самооцінка викладачами рівня уваги, яка приділяється формуванню у здобувачів вищої освіти необхідних компетентностей відповідно до цілей освітньо-наукової програми (рис 8).

Абсолютна більшість науково-педагогічних працівників — 87,5% зазначили, що приділяють максимальну увагу (оцінка «5») компетентнісному підходу у своїй викладацькій практиці. Ще 12,5% (1 особа) оцінили свою увагу до цього аспекту високим балом «4». Важливо відзначити, що оцінки середнього та низького рівня (від 1 до 3 балів) повністю відсутні.

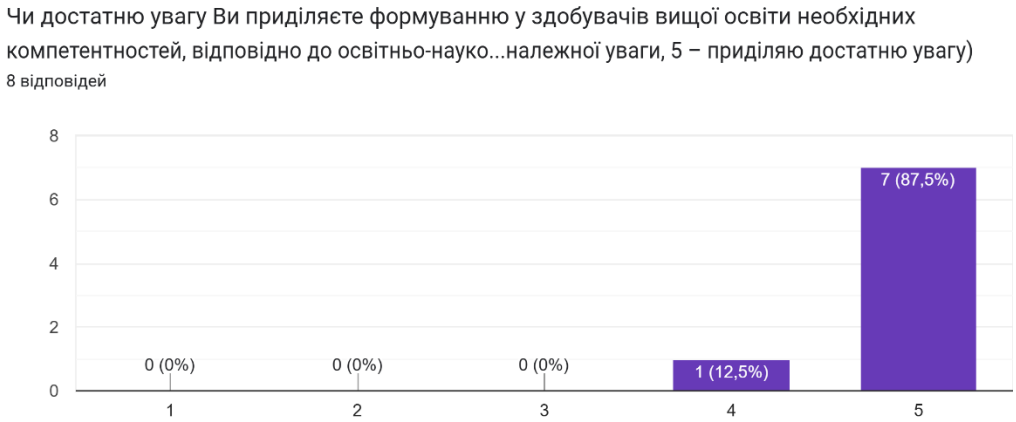

Рис. 8. Оцінка викладачами рівня уваги, що приділяється формуванню необхідних компетентностей у здобувачів вищої освіти.

Фундаментальною складовою підготовки докторів філософії є неухильне дотримання етичних норм та правил у науково-освітній діяльності. Під час анкетування експертам було запропоновано оцінити рівень своєї обізнаності з нормативними документами, що регулюють політику дотримання академічної доброчесності в Університеті (рис. 9). Всі респонденти оцінили свій рівень ознайомленості з відповідною нормативною базою максимальним балом «5». Жоден респондент не вказав нижчого бала, що підтверджує повну відсутність інформаційного вакууму в цьому питанні.

Рис. 9. Оцінка викладачами рівня ознайомленості з нормативними документами щодо політики академічної доброчесності.

Логічним продовженням оцінювання культури академічної доброчесності стало питання щодо обізнаності науково-педагогічних працівників із конкретними наслідками та санкціями, передбаченими за порушення етичних норм в Університеті (див. рис. 10). Переважна більшість викладачів — 87,5% — зазначили, що їм добре відомо про наслідки порушень академічної доброчесності. Водночас 12,5% респондентів обрали варіант

«зовсім не відомо», що свідчить про повну непоінформованість щодо відповідальності за такі порушення. Варіант «частково відомо» не обрав жоден з опитаних.

Рис. 10. Розподіл відповідей щодо обізнаності викладачів із наслідками порушень академічної доброчесності.

В межах опитування викладачам було запропоновано оцінити, наскільки навчальні приміщення Університету обладнані мультимедійною технікою та дозволяють ефективно проводити заняття (див рис. 11). Результати анкетування демонструють абсолютну задоволеність науково-педагогічних працівників станом матеріально-технічної бази: 100% респондентів (усі 8 викладачів) оцінили рівень оснащення аудиторій максимальним балом «5».

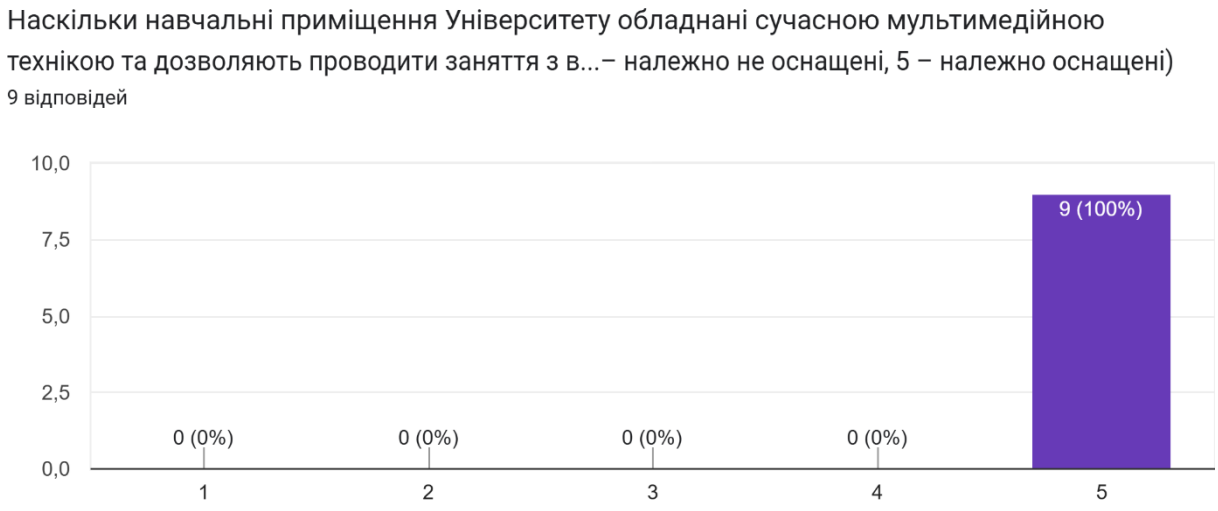

Рис. 11. Оцінка викладачами рівня оснащення навчальних приміщень сучасною мультимедійною технікою

Невід'ємною умовою ефективної підготовки здобувачів на третьому (освітньо-науковому) рівні є забезпечення якісного доступу до фахових інформаційних ресурсів, наукометричних баз даних та електронних бібліотек.

Переважна більшість науково-педагогічних працівників — 87,5% висловили цілковиту задоволеність інформаційною підтримкою, оцінивши її максимальним балом «5». Ще 12,5% також надали високу оцінку — «4» бали. Важливо підкреслити, що жоден з респондентів не висловив незадоволення або посереднього ставлення (оцінки «1», «2» та «3» повністю відсутні).

Рис. 12. Розподіл відповідей щодо рівня задоволеності викладачів інформаційною підтримкою освітнього процесу та науково-дослідної діяльності

Ключовим індикатором якості сучасної вищої освіти, особливо на рівні підготовки докторів філософії, є орієнтація на потреби здобувача (рис 13). Результати опитування фіксують абсолютну одностайність викладацького середовища: усі 8 науково-педагогічних працівників оцінили рівень впровадження студентоцентризму максимальним балом «5». Жодних оцінок нижчого рівня (від 1 до 4 балів) зафіксовано не було.

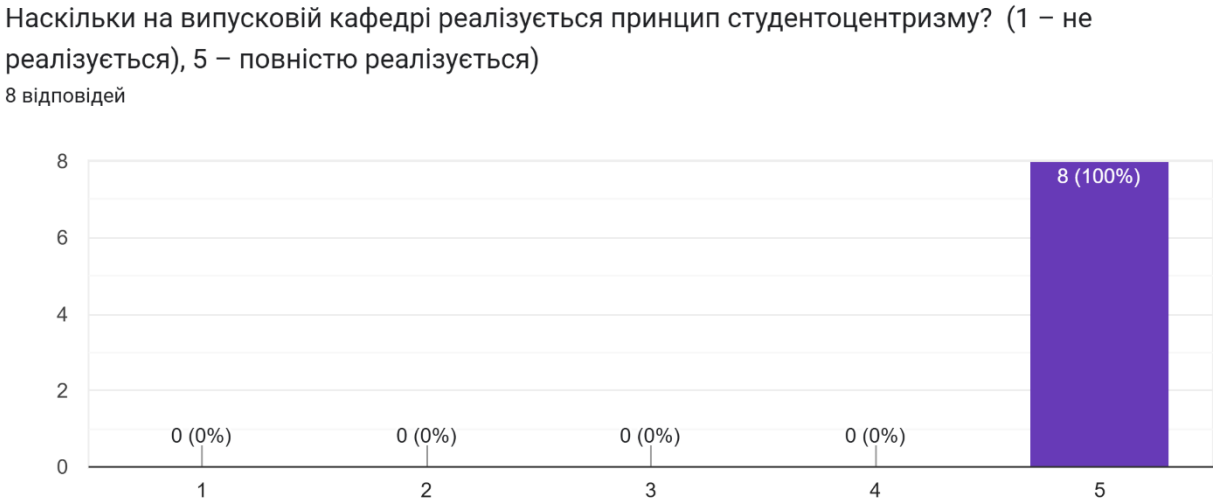

Рис. 13. Оцінка викладачами рівня реалізації принципу студентоцентризму на випусковій кафедрі

Під час анкетування викладачам було запропоновано оцінити свою задоволеність взаємодією зі здобувачами (рис 14). Результати демонструють максимально позитивну динаміку в розбудові академічної комунікації: усі науково-педагогічні працівники висловили цілковиту задоволеність рівнем взаємодії зі здобувачами вищої освіти, обравши найвищий бал «5». Оцінки нижчого або середнього рівня (від 1 до 4 балів) повністю відсутні.

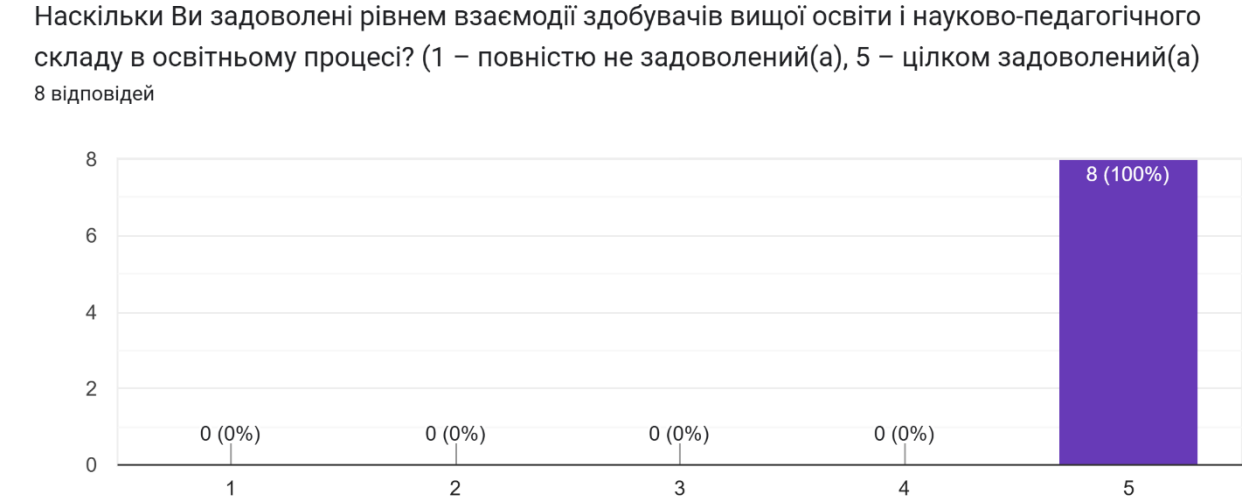

Рис. 14. Оцінка викладачами рівня задоволеності взаємодією зі здобувачами вищої освіти в освітньому процесі

Важливим фактором забезпечення якості освітнього процесу є створення сприятливих умов праці та належного рівня соціальної підтримки викладацького складу (рис 15). Більшість опитаних — 75% зазначили, що соціальна підтримка здійснюється на максимальному рівні (оцінка «5»). Решта 25% респондентів також надали високу оцінку — «4» бали. Жодної оцінки середнього або низького рівня (від 1 до 3 балів) зафіксовано не було.

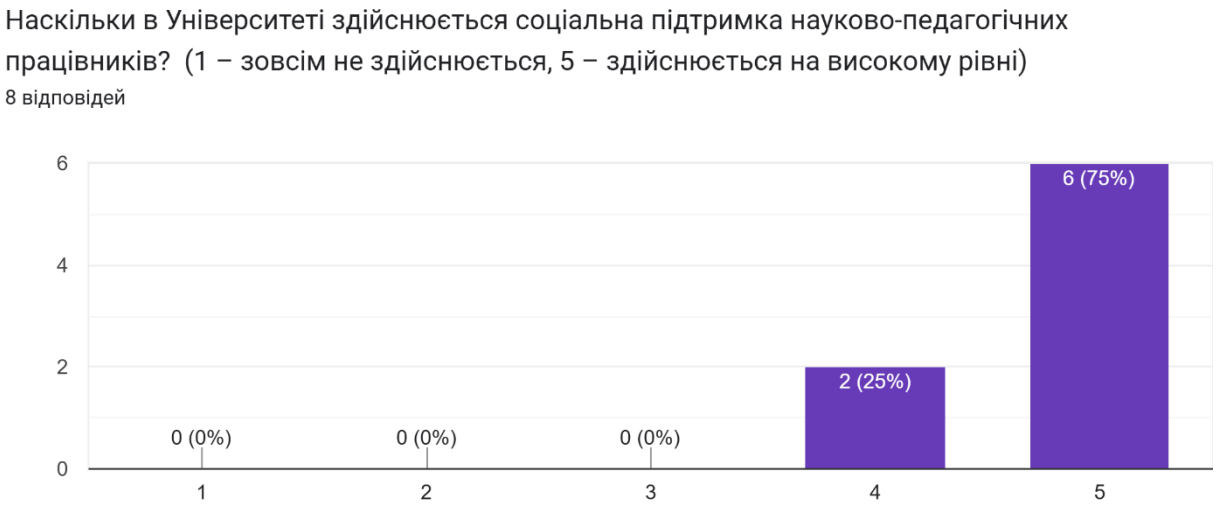

Рис. 15. Оцінка викладачами рівня соціальної підтримки науково-педагогічних працівників в Університеті

Ще одним суттєвим аспектом інституційного середовища є наявність дієвої системи стимулювання та мотивації праці викладачів. У межах анкетування викладачам було запропоновано оцінити, наскільки ефективно в Університеті здійснюються ці процеси (рис 16). Більшість опитаних — 62,5% вказали, що стимулювання та мотивація здійснюються на найвищому рівні (оцінка «5»). Решта 37,5% респондентів (3 особи) оцінили цей напрям роботи високим балом «4». Жодних оцінок середнього або низького рівня (від 1 до 3 балів) виявлено не було.

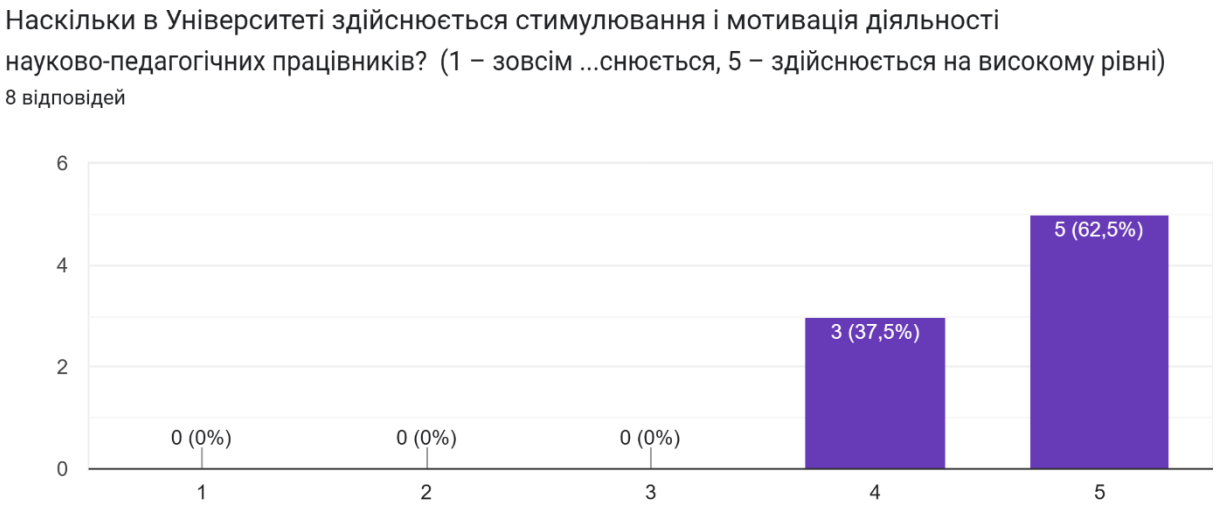

Рис. 16. Оцінка викладачами рівня стимулювання та мотивації діяльності науково-педагогічних працівників в Університеті

Безперервний професійний розвиток викладацького складу є невід'ємною умовою підтримки високої якості вищої освіти та її відповідності сучасним науковим трендам. Під час анкетування було запропоновано оцінити, наскільки Університет сприяє підвищенню їхнього професійного рівня (рис 17). Переважна більшість науково-педагогічних працівників — 87,5% зазначили, що Університет активно сприяє їхньому професійному розвитку, оцінивши цей показник максимальним балом «5». Ще 12,5% також високо оцінили рівень сприяння, обравши бал «4». Оцінки середнього або низького рівня (від 1 до 3 балів) серед відповідей повністю відсутні.

Рис. 17. Оцінка викладачами рівня сприяння Університету в підвищенні їхнього професійного рівня

Ключовим механізмом внутрішнього забезпечення якості вищої освіти є регулярний моніторинг та оновлення змісту навчання за активної участі безпосередніх стейкхолдерів (див. рис 18). Усі респонденти зазначили, що систематично долучаються до перегляду програм, обравши максимальний бал «5». Жоден експерт не залишився осторонь цього процесу (оцінки від 1 до 4 балів повністю відсутні).

Рис. 18. Оцінка рівня участі науково-педагогічних працівників у періодичному перегляді освітніх програм

З метою комплексного аналізу якості освітнього процесу, крім позитивних аспектів, було також досліджено основні виклики, з якими стикаються викладачі під час реалізації ОНП «053 Психологія» (див рис 19). Респондентам пропонувалося визначити фактори, що, за їхнім досвідом, найчастіше ускладнюють навчальний процес. Найбільшими викликами (на них вказали по 3 експерти) визнані, з одного боку, об'єктивні технічні труднощі (проблеми зі стабільністю зв'язку, доступом до Інтернету тощо), а з іншого — суб'єктивний фактор недостатньої навчальної мотивації у частини здобувачів вищої освіти.

Рівномірну, але меншу частку склали скарги на складнощі самого дистанційного формату навчання, загальні зовнішні позасистемні кризові явища, а також складність поєднання аспірантами освітньої та наукової діяльності з іншими зобов'язаннями.

Рис. 19. Розподіл відповідей щодо проблем, які найчастіше ускладнюють процес реалізації освітньої програми

На завершальному етапі анкетування науково-педагогічним працівникам було запропоновано надати власні відкриті пропозиції щодо покращення якості реалізації ОНП «053 Психологія». Аналіз отриманих відповідей

дозволяє зробити висновки як про загальний рівень задоволеності викладачів, так і про перспективні вектори розвитку програми.

Абсолютна більшість респондентів (6 із 8 осіб, або 75%) зазначили, що не мають додаткових пропозицій, оскільки поточний стан справ їх повністю влаштовує. Викладачі використовували такі формулювання: «реалізація навчального процесу здійснюється на достатньому/належному рівні», «навчальний процес організований оптимально».

Два експерти (25%) надали цінні змістовні рекомендації, які є максимально релевантними саме для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти. Запропоновано ще щільніше об'єднувати навчальний та дослідницький складники. Це означає, що теоретичні дисципліни мають максимально працювати на забезпечення дисертаційних досліджень аспірантів. Висловлено пропозицію надавати здобувачам ще більше гнучкості у вибудовуванні власної навчальної траєкторії (зокрема, через вибіркові дисципліни) у жорсткій прив'язці до специфіки та тематики їхнього наукового дослідження.

ВИСНОВКИ

Узагальнення емпіричних даних, отриманих під час опитування 8 науково-педагогічних працівників (НПП), дозволяє констатувати високий рівень інституційної спроможності та якості реалізації освітнього процесу на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти. Основні висновки такі:

1. Кваліфікаційний та професійний потенціал. Кадрове забезпечення програми характеризується високим рівнем досвідченості: всі опитані викладачі мають стаж науково-педагогічної діяльності понад 20 років. Повна відповідність профілю респондентів цільовій аудиторії гарантує високу валідність та експертність отриманих оцінок.

2. Методологічна парадигма та студентоцентризм. Освітній процес базується на засадах студентоцентрованого навчання. Виявлено високу гнучкість викладацького складу: 87,5% НПП систематично враховують

індивідуальні особливості та наукові інтереси здобувачів при виборі дидактичних стратегій. Суб'єкт-суб'єктна взаємодія підтверджується задоволеністю рівнем комунікації та партнерства в академічному середовищі.

3. Диверсифікація методів навчання та оцінювання. Аналіз свідчить про домінування інтерактивних та дискусійних форматів, що є релевантним для підготовки дослідників: дискусія (100%), кейс-метод (75%) та мозковий штурм (50%). Система контролю знань інтегрує традиційні форми з інноваційними підходами (формувальне оцінювання, самооцінювання, кейс-стаді).

4. Цифрова трансформація та інфраструктура. Зафіксовано успішну імплементацію цифрових інструментів: 87,5% респондентів позитивно оцінюють ефективність платформи Moodle, віддаючи перевагу Google Meet (87,5%) для синхронної взаємодії. Стан матеріально-технічної бази та інформаційного супроводу наукової діяльності оцінюється як взірцевий (100% та 87,5% відповідно).

5. Академічна етика та культура доброчесності. Політика академічної доброчесності є інтегрованою в освітнє середовище (ознайомленість із нормативами). Проте виявлено потребу в посиленні роз'яснювальної роботи щодо юридичних наслідків порушень етичних норм для 12,5% персоналу.

6. Стратегічний розвиток та внутрішній моніторинг. Програма демонструє динамічність завдяки залученості викладачів до процедур періодичного перегляду ОНП. Ефективна система інституційної мотивації та підтримки професійного розвитку забезпечує сталий розвиток кадрового потенціалу.

На основі комплексного аналізу отриманих даних можна констатувати, що за результатами проведеного анкетування було визначено в цілому позитивне ставлення до якості надання освітніх послуг та рівня науково-методичного забезпечення програми. Основними векторами подальшого розвитку визначено нівелювання технічних бар'єрів та посилення синергії між

освітніми компонентами й індивідуальними науковими дослідженнями аспірантів.